

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9214 af 21/03/2018 (Gældende)

Fastholdelse af strakspåbud om at forebygge risikoen for fysisk og psykisk vold på botilbud

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdsmiljøklagenævnet, j.nr. 2017-6024-62365

Fastholdelse af strakspåbud om at forebygge risikoen for fysisk og psykisk vold på botilbud

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg hos virksomheden og afgav i den forbindelse strakspåbud om at forebygge risikoen for fysisk og psykisk vold på botilbud.

Et enigt nævn fastholdt afgørelsen og lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøget fik oplyst, at der forekom psykisk vold i form af udskældende og højtråbende adfærd og fysisk truende adfærd.

Nævnet lagde i den forbindelse vægt på, at ledelsen og de ansatte oplyste, at episoderne med psykisk og fysisk truende adfærd har stået på i lang tid. De oplyste desuden, at borgergruppen har ændret sig over tid til at blive tungere og tungere.

Nævnet lagde desuden vægt på, at Arbejdstilsynet fik oplyst, at det kun er et fåtal af episoder med psykisk vold og fysisk truende adfærd, som de ansatte får registreret. Arbejdstilsynet fik oplyst, at de ansatte er klar over, at deres "normalgrænse" har rykket sig væsentligt efter mange års arbejde inden for faget, og at man derfor ikke føler sig ramt på samme måde af en given hændelse.

Nævnet lagde endelig vægt på, at utilstrækkelig forebyggelse af risiko for vold forøger medarbejdernes risiko for at blive udsat for vold, hvilket kan forøge medarbejdernes risiko for at udvikle belastningsrelaterede sygdomme som angst, depression og i nogle tilfælde posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD).

[Adressat udeladt]

Arbejds miljøklagenævnet har på møde den 20. marts 2018 behandlet [navn udeladt]s klage over Arbejdstilsynets afgørelse af 21. september 2017 med strakspåbud om at forebygge risikoen for fysisk og psykisk vold på Botilbuddet [navn udeladt].

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejds miljøklagenævnet fastholder Arbejdstilsynets afgørelse af 21. september 2017 med strakspåbud om at forebygge risikoen for fysisk og psykisk vold på Botilbuddet [navn udeladt], [adresse udeladt].

B E G R U N D E L S E

Arbejds miljøklagenævnet vurderer, at arbejdet med borgere på Botilbuddet [navn udeladt] ikke er planlagt, tilrettelagt og udført, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Nævnet lægger herved vægt på, at der var risiko for fysisk og psykisk vold i forbindelse med arbejdet på Botilbuddet [navn udeladt], og at det ikke var forebygget tilstrækkeligt ved Arbejdstilsynets tilsynsbesøg den 3. juli, 5. juli og 12. september 2017.

Nævnet lægger vægt på, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøget den 12. september 2017 fik oplyst, at der forekommer psykisk vold i form af udskældende og højtråbende adfærd og fysisk truende adfærd.

Nævnet lægger i den forbindelse vægt på, at ledelsen og de ansatte oplyste, at episoderne med psykisk og fysisk truende adfærd har stået på i lang tid. De oplyste desuden, at borgergruppen har ændret sig over tid til at blive tungere og tungere.

Nævnet lægger desuden vægt på, at Arbejdstilsynet fik oplyst, at det kun er et fåtal af episoder med psykisk vold og fysisk truende adfærd, som de ansatte får registreret. Arbejdstilsynet fik oplyst, at de ansatte er klar over, at deres "normalgrænse" har rykket sig væsentligt efter mange års arbejde inden for faget, og at man derfor ikke føler sig ramt på samme måde af en given hændelse.

Nævnet lægger i den forbindelse vægt på, at ledelsen har oplyst, at der inden for det sidste år har været 5 arbejdsulykkesanmeldelser og 3 nærved ulykker, og at de 6 af dem er knyttet op til samme episode.

Nævnet lægger videre vægt på, at Arbejdstilsynet fik oplyst af de ansatte, at de internt er dårlige til at kommunikere ud til kollegerne, som er på vagt, hvis de står med en borger, som pludselig skifter fra at være grøn til at være rød, og at dette kan bevirke, at man som ansat pludselig kan opleve helt uforberedt at stå midt i en konflikt med en meget voldsom og aggressiv borger.

Nævnet lægger herudover vægt på, at Arbejdstilsynet fik oplyst af de ansatte, at flere ikke er bekendt med instruktion om, hvornår alarm skal anvendes, og at nyindkøbte arbejdstelefoner hele tiden går ud, samt at man ufrivilligt kan komme til at tage lyden fra, hvorved de i flere tilfælde har oplevet, at kolleger har ringet efter hjælp, hvor de ansatte ikke har kunnet høre telefonen, fordi de var kommet til at tage lyden af.

Nævnet lægger endelig vægt på, at utilstrækkelig forebyggelse af risiko for vold forøger medarbejderens risiko for at blive udsat for vold, hvilket kan forøge medarbejdernes risiko for at udvikle belastningsrelaterede sygdomme som angst, depression og i nogle tilfælde posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD).

Nævnet er opmærksom på, at der på botilbuddet er et risikovurderings-system ("tryghedsvurderinger"), som bliver gennemgået 2 gange dagligt, og at kommunen i klagen har oplyst, at ledelsen og 2 ansatte fra mødet med Arbejdstilsynet ikke kan genkende at have sagt, at der er daglige episoder med både psykisk og fysisk vold.

Arbejdstilsynet har hertil oplyst, at uagtet der ikke måtte være tale om dagligt forekommende fysisk vold, ændrer det ikke Arbejdstilsynets vurdering af, at der på stedet er risiko for såvel psykisk og fysisk vold, og at denne risiko ikke er forebygget i fornødent omfang.

Nævnet finder på den baggrund, at de foretagne tiltag på tilsynstidspunktet ikke er tilstrækkelige til at forebygge forekomsten af fysisk og psykisk vold, og at Arbejdstilsynets oplysninger under tilsynsbesøget må lægges til grund.

Nævnet lægger ved afgørelsen til grund, at Botilbuddet [navn udeladt] er et socialpsykiatrisk botilbud for personer med en sindslidelse, som medfører en betydelig eller varig nedsat funktionsevne.

Nævnet lægger desuden til grund, at der er 22 borgere på Botilbuddet [navn udeladt], som alle har psykiske lidelser, samt at en stor del af borgerne har en psykisk lidelse kombineret med en afhængigheds-lidelse.

Nævnet lægger endvidere til grund, at der er 16 ansatte på botilbuddet.

Det følger af arbejdsmiljøloven, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

Det følger af reglerne om arbejdets udførelse, at arbejdet i alle led skal planlægges og tilrettelægges således, at det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Planlægningen og tilrettelæggelsen af arbejdet skal ske under hensyntagen til de forebyggelsesprincipper, der er angivet i bilag 1.

Det skal iagttages, at der ikke foreskrives eller forudsættes anvendt arbejdsmetoder, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed ved arbejdets udførelse. Endvidere skal det sikres, at de samlede påvirkninger i arbejdsmiljøet på kort eller lang sigt ikke forringer de ansattes sikkerhed eller sundhed.

Det følger endvidere af reglerne om arbejdets udførelse, at arbejdet i alle led skal udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt ud fra både en enkeltvis og samlet vurdering af de psykosociale forhold i arbejdsmiljøet, som på kort eller lang sigt kan have indvirkning på den fysiske eller psykiske sundhed.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et enig nævn.

BEMÆRKNINGER TIL KLAGEN

[Navn udeladt] har i klagen anført, at der er en række faktuelle fejl i afgørelsen under sagens oplysninger, og at ledelsen ikke har oplyst, at der er daglige perioder med fysisk og psykisk truende adfærd, som skulle have stået på i lang tid.

Arbejdsmiljøklagenævnet skal vedrørende klagers bemærkninger om faktuelle fejl i afgørelsen henvise til Arbejdstilsynets udtalelse af 14. november 2017, hvor Arbejdstilsynet har svaret på bemærkningerne.

Nævnet skal desuden henvise til, at Arbejdstilsynet i udtalelsen har oplyst, at uagtet der ikke måtte være tale om dagligt forekommende fysisk vold, ændrer det ikke Arbejdstilsynets vurdering af, at der på stedet er risiko for såvel psykisk og fysisk vold, og at denne risiko ikke er forebygget i fornødent omfang.

Nævnet er enig i Arbejdstilsynets vurdering.

R E G L E R

Arbejdsmiljøklagenævnet henviser til

Om Arbejdets udførelse:

- § 38, i Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1084 af 19. september 2017
- § 4, jf. bilag 1, og § 7, stk. 1, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

Om Arbejdets ret til at træffe afgørelse:

- § 77, stk. 1, i Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1084 af 19. september 2017

Reglerne kan læses på de følgende sider.

OPLYSNINGERNE I SAGEN

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet.

På klagenævnets vegne

[Navn udeladt]

[Stilling udeladt]

Kopi til

[Adressat udeladt]

[Adressat udeladt]

[Adressat udeladt]

[Adressat udeladt]

Regler

Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 1084 af 19. september 2017

...

Kapitel 5

Arbejdets udførelse

§ 38. Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

...

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

...

Kapitel 2

Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet

§ 4. Arbejdet skal i alle led planlægges og tilrettelægges således, at det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Planlægningen og tilrettelæggelsen af arbejdet skal ske under hensyntagen til de forebyggelsesprincipper, der er angivet i bilag 1. Det skal iagttages, at der ikke foreskrives eller forudsættes anvendt konstruktioner, planudformninger, detallosninger og arbejdsmetoder, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed ved arbejdets udførelse. Endvidere skal det sikres, at de samlede påvirkninger i arbejdsmiljøet på kort eller lang sigt ikke forringer de ansattes sikkerhed eller sundhed.

...

Kapitel 3

Arbejdets udførelse

§ 7. Arbejdet skal i alle led udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt ud fra både en enkeltvis og samlet vurdering af de fysiske, ergonomiske og psykosociale forhold i arbejdsmiljøet, som på kort eller lang sigt kan have indvirkning på den fysiske eller psykiske sundhed.

...

Bilag til Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

Bilag 1 - Generelle forebyggelsesprincipper

(Jf. artikel 6, stk. 2 i Rådets direktiv 89/391/EØF om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet).

1. Forhindring af risici.
2. Evaluering af risici, som ikke kan forhindres.
3. Bekæmpelse af risici ved kilden.

4. Tilpasning af arbejdet til mennesket, navnlig for så vidt angår udformningen af arbejdspladsen samt valg af arbejdsudstyr og arbejds- og produktionsmetoder, i særdeleshed med henblik på at begrænse monotont arbejde og arbejde i en bestemt rytme og at mindske virkningerne af sådant arbejde på helbredet.
5. Hensyntagen til den tekniske udvikling.
6. Udskiftning af det, der er farligt med noget, der er ufarligt eller mindre farligt.
7. Planlægning af forebyggelsen for at gøre den til en sammenhængende helhed, inden for hvilken forebyggelsen omfatter teknik, tilrettelæggelse af arbejdet, arbejdsforhold, sociale relationer og påvirkninger fra faktorer i arbejdsmiljøet.
8. Vedtagelse af foranstaltninger til kollektiv beskyttelse frem for foranstaltninger til individuel beskyttelse.
9. Hensigtsmæssig instruktion af arbejdstagerne.